

**ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО АГЕНТСТВА
ВИДАВЦЯМ, КНИГОРОЗПОВСЮДЖУВАЧАМ,
БІБЛІОТЕКАРЯМ ЩОДО ПЕРЕХОДУ В 2007 РОЦІ
З 10-ЗНАЧНОЇ СИСТЕМИ НА 13-ЗНАЧНУ СИСТЕМУ ISBN**

**ДО УВАГИ
КЕРІВНИКА!**

Як вже повідомлялось у статті "Міжнародний стандартний номер книги – минуле, сьогодення і перспективи розвитку" [Вісн. Книжк. палати України, № 8 (121) серпень 2006 року], з 1 січня 2007 року здійснюється перехід з 10-значної системи ISBN на 13-значну. Наводимо загальні рекомендації для всіх учасників книжкового ринку України, спрямовані на те, щоб допомогти вирішити окремі питання, пов'язані з цим переходом. Проте ці рекомендації не вирішують кожну проблему, що може виникнути під час здійснення цього переходу. Деякі питання учасники книжкового ринку можуть розв'язати самостійно зі своїми користувачами, торговими партнерами та розробниками інформаційних систем.

У чому полягають зміни?

• З 1 січня 2007 року замість 10-значних ISBNs в обіг входять 13-значні.

• 13-значні ISBNs починаються з префікса EAN/UCC, що ідентифікує книжкову продукцію, – 978. Усі контрольні цифри 10-значних ISBNs мають бути переобчислені.

• 13-значний ISBN ідентичний ідентифікаційному номеру товару – EAN/UCC-13, який можна представити в штриховому коді.

• Після того, як поточний запас ISBNs буде вичерпано видавцями та національними агентствами ISBN – в обіг буде введено 13-значні ISBNs із префіксом EAN/UCC – 979.

• У ISBNs, які починаються з префікса EAN/UCC – 979, всі ідентифікатори видавців будуть змінені на нові.

• Передбачається, що з 1 січня 2007 року 13-значні ISBNs використовуватимуться при опрацюванні замовлень та здійсненні комерційних операцій (транзакцій), зокрема через систему електронного обміну даними.

• На виданнях з датою випуску 2007 року, над штриховим кодом замість 10-значного ISBN повинен проставлятися 13-значний. Якщо книжкова продукція з датою випуску 2006 року вже маркована штриховими кодами, над якими зазначені 10-значні ISBNs, то вважається, що 13-значні ISBNs (без аббревіатури ISBN, проміжків та дефісів) вже в них представлені, бо є ідентичними EAN/UCC – 13, які зазначені під штриховими кодами.

Для чого потрібні ці зміни?

• Щоб розширити нумераційні можливості системи ISBN (в усьому світі збільшується випуск електронних видань та їх розповсюдження у різних форматах).

• Щоб зробити ISBN повністю сумісним з EAN/UCC – 13, який використовують для ідентифікації товарів.

Що потрібно зробити учасникам книжкового ринку?

• Видавцям потрібно терміново конвертувати наявні 10-значні ISBNs в 13-значні.

• На всіх виданнях з датою випуску 2007 року видавцям потрібно проставляти 13-значні ISBNs.

• До 1 січня 2007 року дозволяється проставляти 10-ти і 13-ти значні версії одного й того ISBN, які надає відділ ISBN, на звороті титульного аркуша видання.

• Усім організаціям рекомендовано узгодити свої плани щодо впровадження 13-значних ISBNs зі своїми торговими партнерами, які, у свою чергу, мають вжити відповідних заходів.

• Видавництвам, видавничим та книгорозповсюджувальним організаціям, бібліотекам рекомендовано терміново переглянути всі інформаційні системи (зокрема, електронні та ті, що функціонують в ручному режимі) для здійснення поступового переходу на використання 13-значних ISBNs.

Що саме потрібно переглянути у видавництвах та видавничих організаціях?

• Надання виданням ISBNs.

• Інформаційне забезпечення.

• Управління товарними запасами та замовленнями.

• Управління поверненням видань.

• Права, договори.

• Управління правами та роялті.

• Системи бухгалтерського обліку та фінансових документів.

Видавцям рекомендовано конвертувати насамперед усі невикористані 10-значні ISBNs у 13-значні, а також це стосується: ISBNs, проставлених на виданнях, що є у виробництві та продажі; ISBNs на виданнях, що вже розпродані, проте на які можуть надходити замовлення або якісь запити. Послуги із конвертування 10-значних ISBNs в 13-значні надає Книжкова палата України – відділ ISBN (безоплатно, кім. 101, просп. Ю. Гагаріна, 27, Київ, 02660; тел./факс: (044) 573-52-36, 296-71-15; e-mail: office@ukrbook.net: – у полі "Тема" ("Subject") зазначити "ISBN10-13"). Також видавці можуть здійснювати конвертування самостійно, замовивши програми конвертування у розробників інформаційних систем.

Що саме потрібно переглянути

в книгорозповсюджувальних організаціях?

• Інформаційне забезпечення.

• Управління товарними запасами та замовленнями.

• Управління поверненням видань.

• Електронну систему касових розрахунків.

• Системи бухгалтерського обліку та фінансових документів.

Починаючи з 1 січня 2007 року, книгорозповсюджувачам буде потрібно використовувати вже 13-значні ISBNs при оформленні замовлень, рахунків-фактур та інших потребах. Передбачається, що більшість систем книгорозповсюдження у світі, починаючи з 1 січня 2007 року, зможуть опрацювати номери EAN/UCC – 13, що використовуються в системі EAN/UCC, адже здатність книготорговельних систем сприймати новий формат ISBN – ідентичний формату EAN/UCC – 13 (для всіх інших товарів) без ризику двозначності має великі переваги. Також можуть потребувати конвертування 10-значних ISBNs у 13-значні управління товарними запасами в ручному режимі та інші системи.

Що саме потрібно переглянути в бібліотеках?

• Комплектування фондів.

• Міжбібліотечний абонемент.

• Каталогізування та запис бібліографічних даних.

• Міжбібліотечний книгообмін.

• Програмне забезпечення для сканерів штрихових кодів.

• Бібліотечні каталоги, зокрема онлайнві загальнодоступні каталоги (OPACs).

• Інформаційні портали, системи метапошуку.

• Взаємодію з інформаційними джерелами віддаленого доступу та користувачами.

• Взаємодію з системами віддаленого доступу до контенту.

• Інші системи та функції, пов'язані з використанням ISBN.

Бібліотекам та розробникам автоматизованих інформаційно-бібліотечних систем потрібно забезпечити підтримку в бібліотечних системах як існуючих 10-значних ISBNs, так і 13-значних. Не має необхідності ретроспективно конвертувати 10-значні ISBNs, зазначені в бібліографічних записах. Формати записів мають підтримувати як 10-значні, так і 13-значні ISBNs. Користувачі бібліотек повинні мати можливість здійснювати пошук необхідної бібліографічної інформації в бібліотечних каталогах як за 10-значними ISBNs так і за 13-значними, що потребує здійснення відповідних змін у покажчиках та в програмному забезпеченні з пошуковим інтерфейсом.

<http://www.ukrbook.net/agentstvo.htm>